

Άρειος Πάγος 836/1978, Τμ. Γ'

Πηγή: Ε.Ε.Δ 38/79 σελ. 21, Δ.Ε.Ν 34/78 σελ. 1060

Περίληψη: Σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος, που οφείλεται "εις πταίσμα του κυρίου της επιχειρήσεως είτε των υπ' αυτού προστηθέντων ή εις μη τήρησιν των όρων ασφαλείας εν τη εργασία των επιβαλλομένων υπό διατάξεων νόμου, διαταγμάτων ή κανονισμών, γεννάται υπέρ του βλαβέντος εργάτου ή υπαλλήλου και αν ούτος είναι ησφαλισμένος εις το Ι.Κ.Α. αξιώσις περί χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ηθικής βλάβης έναντι του εργοδότη ως και του πταίσματος υπ' αυτού προστηθέντος". - Όταν αναγνωρίζεται στον παθόντα εκλεκτικό δικαίωμα αποζημιώσεως κατά το ν. 551/1915 ή κατά το κοινό δίκαιο, η επιλογή της πρώτης αποζημιώσεως απαλλάσσει της δευτέρας τόσο τον εργοδότη όσο και τον προστηθέντα από αυτόν. υπάρχει σωρευτική αξίωση, όταν υπαίτιος του ατυχήματος είναι τρίτο πρόσωπο.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων και εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. ΝΙΚ. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ

Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Παυλάκης, Πότης Τσουλογιάννης, Λεων. Κωνσταντίνου

Εκ των συνδεδεασμένων διατάξεων των άρθρων 914, 922, 932 του Αστικού Κώδικος, 16 του από 24.7/25.8.1920 β.δ., δι' ου εκωδικοποιήθησαν αι διατάξεις του ν. 551/1915 "περί ευθύνης προς αποζημιωσιν των εξ ατυχήματος εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων και των μεταγενεστέρων τροποποιητικών αυτών νόμων", 34 § 2 και 60 εδ. 3 του α.ν. 1846/1951, σαφώς προκύπτει ότι επί εργατικού ατυχήματος, οφειλομένου εις πταίσμα του κυρίου της επιχειρήσεως είτε των υπ' αυτού προστηθέντων ή εις μη τήρησιν των όρων ασφαλείας εν τη εργασία των επιβαλλομένων υπό διατάξεων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών, γεννάται υπέρ του βλαβέντος εργάτου ή υπαλλήλου και αν ούτος είναι ησφαλισμένος εις το Ι.Κ.Α., αξίωσις περί χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ηθικής βλάβης έναντι του εργοδότη ως και του πταίσματος υπ' αυτού προστηθέντος. Όθεν το Εφετείον, απορρίψαν, ως εκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του δείκνυται, την του αναιρεσειόντος αγωγήν, κατά το κεφάλαιον της δι' αυτής αξιουμένης χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ηθικής βλάβης αυτού εκ του, κατά την διάρκειαν της παρά τη πρώτη των αναιρεσιβλήτων, δυνάμει συμβάσεώς των, εργασίας του, τραυματισμού του, συνεπεία πταίσματος του υπό ταύτης προστηθέντος δευτέρου τούτων, επί τη αιτιολογία ότι ο αναιρεσειών ήτο ησφαλισμένος εις το Ι.Κ.Α., δεν αφήκε μεν αδικαστον την αγωγήν κατά το ρηθέν κεφάλαιον αυτής και αβάσιμος, ως τοιούτος δ' απορριπτός είναι ο περί του εναντίου πρώτος κατά το πρώτον σκέλος αυτού λόγος αναιρέσεως, παρεβίασεν όμως τας ως άνω διατάξεις ουσιαστικού δικαίου και αναιρετέαν ως προς το μέρος τούτο κατέστησε την απόφασίν του κατά το εδ. 1 του άρθρ. 559 Κώδ. Πολ. Δικ. και τον περί τούτου βάσιμον κατά το δεύτερον σκέλος αυτού ως άνω λόγον αναιρέσεως.

Εκ των διατάξεων των παραγράφων 1 και 3 του προμνησθέντος άρθρ. 1 του από 24.7/25.8.1920 β.δ. και της εφ' ης το όλον σύστημα του νόμου στηρίζεται αρχής του επαγγελματικού κινδύνου, σαφώς συνάγεται ότι η αντικειμενική ευθύνη του εργοδότη προς αποζημιωσιν καλύπτει την εξ ης προήλθε το ατύχημα αμέλειαν του προστηθέντος υπαλλήλου ή εργάτου, όχι μόνον όταν το ατύχημα έπληξεν αυτόν τον ίδιον, αλλά και συνάδελφόν του, επομένως εις την περίπτωσιν της ειδικής αμελείας, εκείνης δηλονότι, κατ' ακολουθίαν της οποίας δεν ετηρήθησαν αι διατάξεις ισχύοντων νόμον κλπ. περί των όρων ασφαλείας και εις την οποίαν περίπτωσιν αναγνωρίζεται εκλεκτικόν δικαίωμα αποζημιώσεως κατά τον ν. 551/1915 ή το κοινόν δίκαιον, εάν ο παθών επελέξατο την κατά τον ρηθέντα ν. 551 αποζημιωσιν, απαλλάσσονται της κατά το κοινόν δικαίον υποχρεώσεως προς αποζημιωσιν, τώσον ο εργοδότης, όσον και ο υπαίτιος του ατυχήματος προστηθείς, "διατηρουμένου του δικαιώματος σωρευτικής επιδιώξεως αμφοτέρων των αποζημιώσεων μόνον εφ' όσον υπαίτιος του ατυχήματος είναι πρόσωπον διάφορον του κατά τον παρόντα νόμον προς αποζημιωσιν υποχρέου", τουτέστιν πρόσωπον άλλο από τον εργοδότην, τους υπό τούτου προστηθέντας και τους εργαζομένους εις την επιχείρησιν εργάτας και υπαλλήλους. Η ερμηνεία αύτη συμπορεύεται με τας ειρημένας διατάξεις των άρθρων 34 § 2 και 60 εδ. 3 του α.ν. 1845/1951, δι' ων περιωρίσθη η κατά το κοινόν δίκαιον ευθύνη προς αποζημιωσιν έτι περαιτέρω και δη εις μόνην την περίπτωσιν του δόλου του εργοδότη ή του υπ' αυτού προστηθέντος προσώπου, καλυφθείσης και της περιπτώσεως της ειδικής αμελείας διά των υπό του Ι.Κ.Α. χορηγουμένων παροχών, εκ του λόγου ότι αύται αντίκρουσμα έχουν εισφυσάς βαρυνούσας τον τε εργοδότην και τον εργαζόμενον κατά την υπό του νόμου κριθείσαν ως προσήκουσαν δι' εκάτερον αναλογίαν, θα ήτο δε ανακόλουθος μετά ταύτα η εκδοχή της απαλλαγής διά την αμέλειαν του εργοδότη μόνον, ουχί δε και του υπό τούτου προστηθέντος υπαλλήλου ή εργάτου (Ολομ. Α.Π. 1267/1976). Επομένως, απορρίψαν το Εφετείον διά της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, ως εκ ταύτης προκύπτει, την ως άνω αγωγήν όσον αφορά τας αξιώσεις του αναιρεσειόντος, συνεπεία του ως άνω τραυματισμού του, εκ νοσηλίων και

απολεσθεισών ή απολεσθησομένων εκ της εργασίας προσόδων του, λόγω της παρά του Ι.Κ.Α. ασφαλίσεώς του και καθόσον αύτη στρέφεται κατά του δευτέρου των αναιρεσιβλήτων προστηθέντος υπαλλήλου, ορθώς ηρμήνευσε και εφήρμοσε τας προμνησθείσας διατάξεις ουσιαστικού δικαίου, και ουδεμίαν ετέραν τοιαύτην παρεβίασεν, αβάσιμος δε και απορριπτέος τυγχάνει ο περί του εναντίου δεύτερος λόγος αναιρέσεως.

Ως άνω αναιρουμένης της προσβαλλομένης αποφάσεως και χρηζούσης διευκρινίσεως της υποθέσεως, δέον αύτη να παραπεμφθή κατά το αναιρεθέν μέρος εις το υπό του Κανονισμού οριζόμενον δεύτερον τμήμα του Αρείου Πάγου προς περαιτέρω εκδίκασιν.

Λόγω της εν μέρει νίκης και ήττης εκάστου των διαδίκων και ευλόγου αμφιβολίας περί την έκβασιν της δίκης, συμψηφιστέα εν όλω κρίνονται τα δικαστικά έξοδα κατά τα άρθρα 178 § 1, 179 και 183 Κώδ. Πολ. Δικ. (Αναιρεί μερικά την Ε.Ν. 111/1973).